

کاربگه‌ری باوهر به روژی قیامت له سه‌ر مروقه‌کان

[کردی - کوردی - kurdish]

ئیحسان بورهان الدین

بیداچونه‌وهی: پشتیوان سابیر عزیز

2012 - 1433

IslamHouse.com

﴿ أثر الإيمان باليوم الآخر في سلوك الإنسان ﴾

« باللغة الكردية »

إحسان برهان الدين

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

2012 - 1433

IslamHouse.com

کاربگه ری باوهر به روژی قیامت له سهر مروقه کان

باوهر به روژی دوایی یه کینکه له کو له که کانئ ئیمان و، بیر باوهر بکی سه رکبیه له ئایینی ئیسلامدا، چونکه بونیاتی بیر و باوهری ئیسلامی له پاش یه کتاپه رستی له سهر بنه مای زیندوو بوونه وه له روژی قیامتدا دامه زراوه.

باوهر هینان به روژی دوایی و نیشانه کانئ به شیکه له باوهر هینان به غیب که عهقل په ی پی نابات و رنکایه کیش نییه بو زانینی جگه له رنکه ی وه حی، ئینجا له بهر گرنگی ئه و روژه مه زنه، زور جار ده بینی خوی گه و ره باوهر به خوی و روژی دوایی پیکه وه گری ده دات، وه کو فه رموویه تی: (لَيْسَ الْبِرَّ

أَنْ تُولُوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَى
وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى
الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنَ بَعَثَهُمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ
الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ) البقرة ۱۷۷، ههروهه
فه رموویه تی: (فَإِذَا بَلَغَ أَجَلُهُنَّ فَمَا مَسْكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِنْكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ
مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا) الطلاق ۲،

له گه ل زور ئايه تي تر. به لكو ده گمه نه لاپه ره په كي قورئاني
پيروز باسي روژي قيامه تي تيدانه بيت.

ژيان له بير و باوهري ئيسلاميدا بریتی نيه له م ژيانه كورته
سنوورداره، ههروه ها بریتی نيه له له م ته مه نه كورته ي
مروڤ له دونيادا به سه ري ده بات. ژيان له روانگه ي
ئيسلاميه وه له درژايي زه مه ندا درژ ده بيته وه بو
هه تاهه تايي، له رووي شوينيشه وه درژ ده بيته وه بو
شونينكي تر كه يان بریتی په له به هه شتيكي به رين
ئاسمانه كان و زه وي ده گرته وه، يان دوزه خيکه جينگاي هه موو
نه وه كاني تيدا ده بيته وه.

خوای گه وره ده فه رموونت: {سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ
عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ذَلِكَ فَضْلُ
اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ} الحديد ۲۱.

له راستيدا باوهر به خوا و روژي دوايي و نه و پاداشت و
سزايه ي كه تييدايه ئاراسته كه ي راسته قينه په بو نه وه ي
مروڤ ريگه ي راست بگرته به ر، هيچ ياسايه كيش نيه
بتوانيت هه لسوكه وتي مروڤ راستكاته وه نه وه نده ي باوهر
هينان به روژي دوايي.

هه ر بويه جياوازيه كي گه وره و مه وداوبه كي فراوان هه په له
نيوان كه سينك باوهري به روژي دوايي هه بيت و بزانيت كه
دونيا كيلگه ي دوا روژه و، كرده وه چا كه كان توپشوو ي نه و

رؤژه ، وهكو خواى گهوره دهفهرموويت: { وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ
التَّقْوَى وَاتَّقُوا يَا أُولِي الْأَلْبَابِ {البقرة ۱۹۷} ، يان وهكو هاوهلى
مهزن (عمير بن الحمام) رهزاي خواى لئيبت فهرموويهتى:

ركضا إلى الله بغير زاد إلا التقى و عمل المعاد

والصبر في الله على الجهاد و كل زاد عرضة النفاق

غير التقى و البر و الرشاد

جياوازيهكى زور ههيه له نيوان كهسيكى لهو شيوهو،
ههلسوكهوتى كهسيكى تر كه باوهري به خواى گهوره و
رؤژى دواپى نبيه، نهو كهسهى ئيمانداره بهو رؤژه، دهنوارته
تهرازوى ئاسمان نهك تهرازوى زهوى ، چاو دهبرته
ليپرسينهوهى دوارؤژ نهك ليپرسينهوهى دونيا، شيوازيكى
ناوازه و تايهتى ههيه له ژياندا، راستگوپى و فراوانى تيروانين
و به هيزبى ئيمان و دان به خودا گرتن و چاو پرينه پاداشتى
خواى گهورهى پيوه بهدى دهكرت، نهو چاك دهزائيت نهوهى
لاى خوايه چاكتره و بهردوامتره.

پيشهوا موسليم له (صهيب) وه رهزاي خواى لئيبت
دهگيرتهوه:

پيغمبه ر بلى الله عليه وسلم فهرموويهتى: (عجبا لأمر
المؤمن إن أمره كله خير . وليس ذاك لأحد إلا للمؤمن . إن
أصابته سراء شكر . فكان خيرا له . وإن أصابته ضراء صبر .
فكان خيرا له) صحيح مسلم - الرقم: ۲۹۹۹

واته: سهیره حالی موسلمان، هه موو کاروباریکی ههر چاکهیه، ئه وهش ته نهها تاییه ته به که سی ئیمانداره وه، ئه گهر تووشی خووشی بییت سوپاسی خوا ده کات و ئه وه چاکهیه بو، ئه گهریش تووشی ته نگوچه له مه بییت ئارام ده گرت ئه وهش ههر چاکهیه بو.

چاکه و سوودی موسلمان به ته نهها کورت هه لئه هاتوو له سه ر ئاده میزاده کان، به لکو ئاژه له کانیش ده گرتته وه، وه کو له وته یه کی به ناویانگی عومه ری کوری خه تابدا ره زای خوی لیبیت هاتوو که فهرموویه تی:

(لو عثرت بغلة في العراق ، لظننت إن الله سيسألني عنها: لم لم تسو لها الطريق يا عمي). رواه ابو نعیم.

واته: ئه گهر هه یستریک له خاکی عیراق قاچی هه لکه ویت ، گومانم وایه خوی گه وه ده رباره ی پرسیارم لی ده کات، بوچی ریگه که ت بو هه موار نه کرد ئه ی عومه ر.

ئه م هه سته شوینه واریکه بو باوه ربوون به خواو روژی دوایی و گه وه یی ئه و راسپارده یه ی که مروف هه لیگرتوو و ئاسما ن و زهوی و چیاکان لئی ترسان و نه یانتوانی بچنه ژرباری .

ئه و ده زانیت که به ره په رسه به رانه ر هه موو شتیکی گه وه و بچووک و لیپرسینه وه ده رباره ی ده کربت و له سه ری پاداشت ده ده ریتته وه، چاکه به چاکه و خراپه به خراپه {قُلْ إِنْ كُنْتُمْ فِي

صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ

عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ} (آل عمران: ۲۹)). {وَوَضَعَ الْكِتَابَ فِتْرَىٰ الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا} {الكهف ۴۹}.

به‌لام نهو که‌سه‌ی باوه‌ری به‌خوا و روژی دوایی نییه، هه‌موو توانایه‌کی ده‌خاته‌گه‌ر له‌پیناو به‌دی‌هینانی ویسته‌کانی له‌دونیا، به‌دوای ناره‌زووه‌کانیدا ونبه‌وه‌میشه‌خه‌ریکی مال‌کوکردنه‌وه‌به، رن‌گه‌بو‌چاکه‌وه‌هه‌موو‌خه‌میکی‌هه‌ر‌بو‌دونیا‌یه، کیشه‌کان به‌پنوه‌ری به‌رژه‌وه‌ندی که‌سیتی‌خوی‌ده‌پووت، جگه‌له‌خوی‌که‌سی‌به‌لاوه‌گرن‌گ‌نییه‌و‌ئاوه‌ریش‌له‌هاوره‌گه‌زه‌کانی‌ناداته‌وه،‌ته‌ن‌ها‌له‌سنووری‌نه‌و‌بازنه‌نه‌پیت‌که‌به‌رژه‌وه‌ندی‌بو‌ده‌سته‌به‌ر‌ده‌کات‌له‌م‌ژیا‌نه‌کوره‌دا،‌سنووره‌که‌ی‌بریتییه‌له‌سنووری‌زه‌وی‌و‌ته‌مه‌ن،‌ئالی‌ره‌شه‌وه‌ده‌بینی‌لیکدانه‌وه‌ی‌پنوه‌ره‌کانی‌ده‌گورین‌و‌هه‌میشه‌به‌نه‌جامی‌هه‌له‌ده‌گات،‌چوونکه‌زیندوو‌بوونه‌وه‌به‌دوو‌ده‌گرت. {بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ} (س) {يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ} {القيامة ۵-۶}.

نه‌م‌بو‌چوونه‌ته‌سکه‌نه‌فامانه‌وایکرد‌له‌خه‌لکی‌سه‌رده‌می‌جاهیلی‌خوینی‌یه‌کتر‌پریژن‌و‌مالی‌یه‌کتر‌بخون‌و‌ریگری‌بکه‌ن،‌چوکه‌باوه‌ریان‌به‌زیندوو‌بوونه‌وه‌و‌پادا‌شت‌نه‌بوو،‌وه‌کو‌خوای‌گه‌وره‌باسی‌نه‌وان‌ده‌کات‌و‌ده‌فه‌رمووت: {وَالَّذِينَ

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُومٌ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَنْ يَشَأِ اللَّهُ يُضِلَّهُ وَمَنْ يَشَأِ يُجْعَلُهُ

عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ {الأنعام ۳۹}، یان ههروهه کو خوڤان ده یانوت:

(إنما هی أرحام تدفع و ارض تبلع) واته: مهسه له که هه ره ئه وه نده یه مناله و له منالان دهرده چیت و زه ویش هه لیده لووشیت هه ره بهم شیوازهش سه ده کان ده گوزه ربن و شتی سه رسورهینه ره دیته پیشی و نکولی کردنی له مهش گه وره تر پهیدا ده بیته و ره تکرده وهی ته واوه تی بو هه موو شتیگه له مادهی هه سته پیکراو سه ره له ده دا، وه کو ئه وهی ئه مرؤ له ربازه درووستکراوه کاندا ده بیتریت.

که سی مولحید و موشریک چاوه پروانی زیندوو بوونه وه نیه پاش مردنی، بویه چه زی له ژیانیکی درېژه، جووله کهش ده زانیت له دوا روژدا چی شه رمه زاریه که چاوه روانیت، ئه م جوړه که سانه خراپترین خه لکن، بویه ده بینین له نیوانیاندا چاوچنوکی و ته ماع و سته م و دزی و رنگریان تیدا بلئو دیتنه وه، بو ئه وهی رابواردنیکي

زیاتر له م دنیا به ده ست بهینن، هه ره بویه دلرزانی ره وه شتی و ره فتاری نازه لیبان له نیواندا ته شه نه ده کات.

کاتیکیش نازار و ته ننگ و چه له مهی ژبان به سه ره هیواکانیاندا زال ده بیته، ده بینینی هیچ به ره سته گه نیه له به رده م هانا بردن بو خو کوشتن و زرگار بوون له م ژبانه.

له بهر ئه وه هوکارانهش نیسلام له رنګه ی ده قه کان قورئانه وه جهخت له سه ره کیشه ی باوه ره پینان به خوا و روژی دواپی ده کاته وه و فرمان به پیغه مبه ر یلی الله علیه وسلم ده کات

که سوئند بخوات له سهر ئهوهی رۆزی دوایی دیت و حهقه:
{ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ
وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ } التغابن ۷.

داهینهری ئاسمانهکان و زهوی بهو مزنییهوه توانایه له سهر
گیراندنهوهی مروڤیکی بچووک ، وهکو دهفهرموویت : { خَلَقَ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرَ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ } غافر ۵۷.

حیکمهتی ئاشکرای خوای گهوره دهبرارهی بوونهوهر بو
ههموو کهسیک دهمارگیری نهییت.

خوای گهوره که دانایه و سیفتهی حهکیمی ههیه، خهلکی
به خورایی درووست نهکردووه، وهکو فهرموویتهی : { أَفَحَسِبْتُمْ
أَنَّكُمْ خُلِقْنَا عَبَثًا وَأَنْتُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ } (المؤمنون: ۱۱۵).

زور ئاشکرایه که ههر کهسیک تهماشای
سهرسورهینهرهکانی بوونهوهر بکات و لیبیا وردیتهوه چهند
رێک و پێک و قایمن ، ههموو شتیکی به ئهندازهی دیاریکراوی
خۆی درووستکراوه بو ئامانجیک و کاتیکی دیاریکراو . بوونی
بو دیاریکراو بهو پێیهی که نهخشهی بو کیشراوه به پێی
ویستی خوای گهوره.

لهم گهردوونه بهرینهدا ، سهرهراي گشتگیری زانستی خوای گهوره و مهزنیی دهسهلیتی، حکیمهتی پهروهردگار مان بو بهرجهسته دهکات، کاتیك که ریگهی به هیژ نادات ستم له بی هیژ بکات به بی لپرسینهوه و سزادان ، ههروهها ریگهش نادات نهوانه له ریگهی راست لا بدهن به بی نهوهی توله و سزای شایستهیان لی بکرتهوه پاش تهواو بوونی ئەم ژیانه کورته، هاوکات نهوانهش که ژیانی خویمان تهرخان کرد بو رهزامهندی خوای گهوره پاداشت دهدرتتهوه خوای گهوره له روژی دواییدا پاداشتیان دهدهاتهوه و دیانخاته نازونیمهتی بههشتهوه بهرانهر نهوهی که نهوان لهو دونیادا خویمان له ربواردنی حهرام پاراست و پشکیکی زوریان له ناخوشییهکانی دنیا بهرکهوت ، که له راستییدا نهو ناخوشیانه زور کهم و ئاسان بوون به بهراورد لهگهله خوشی و پاداشتی بهههشت که نهوهی تپیدایه نه چاو بینویتی و نه گوئ بیستوویهتی و نه به دلی کهسیکدا هاتوو.

خهلکی نهگهر بیت و وردبینهوه له یاساکانی خوای گهوره و حکیمهته ههره مهزنهکان له گهردووندا ، ههروهها بایهخدانی و ریگرنتی له مروقهکان بو نهوهی باوهر به روژی دوایی بینن نهو کاته ههرگیز خوویستی و وابهستهبوون به دنیا پهیدا ناپیت ، بهلکو هاوکاری کردنی یهکتر له سهر کاری چاکه و خواناسین دهبیتته درووشم و ناویشانی مامهله کردن.

بهدهستکارییهوه له کتیبی(أشراط الساعة)ی یوسف الوابل وهرمگرتوو.

